

MEDYA TAKİP DOSYASI

20 Aralık 2024 Cuma

İÇİNDEKİLER

ELEKTRİKSEL KURULU GÜÇEN FAZLA 2 BİN MEGAVAT OLACAK.....	3
1 GÜNDE ENERJİ TÜKETİMİ 1 MİLYON MWH'İ GEÇTİ.....	4
FÜZYON ENERJİSİ İLK KEZ BU KADAR YAKIN.....	5

Elektriksel kurulu güç en fazla 2 bin megavat olacak

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği'ni yayımladı. Buna göre, yaklaşık 1 yılı aşkın süredir üzerinde çalışılan toplayıcılık faaliyeti, lisanslı piyasa faaliyeti olarak yürütülecek. Bu kapsamda lisans başvuruları 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla EPDK'ye yapılabilecek. Elektrik piyasasında lisanslı bir oyuncu olarak toplayıcı, birden fazla elektrik üreticisi veya tüketicisini bir araya getirerek enerji üretim ve tüketim süreçlerini optimize edecek.

Portföydeki güç limitleri belirlendi

EPDK, yayımladığı yönetmelikle toplayıcıların portföylerinde yer alabilecek üretim tesislerinin kurulu güç limitlerini de belirledi. Toplayıcı, 100 megavat altında kurulu güce sahip lisanslı elektrik üretim tesislerini, on yıllık alım süresini doldurmuş lisanssız elektrik üretim, tüketim, depolama tesislerini ya da ünitelerini portföyüne alabilecek. Portföyde elektrik üretim tesislerinin yer alması halinde, lisanslı ve lisanssız elektrik üretim tesislerinin işletmedeki toplam elektriksel kurulu gücü en fazla 2 bin megavat olabilecek.

1 günde enerji tüketimi 1 milyon MWh'i geçti

Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) verilerine göre, 18 Aralık 2024 tarihinde ülke genelinde günlük elektrik tüketimi 1 milyon 22 bin 39 megavatsaat olarak gerçekleşti. Aynı gün, 1 milyon 37 bin 415 megavatsaat elektrik üretimi kaydedildi. En yüksek elektriktüketimi, saatlik bazda 11.00'de 48 bin 863 megavatsaat olarak kaydedilirken, en düşük tüketim ise 05.00'te 33 bin 367 megavatsaat oldu. Günlük elektrik üretiminin yüzde 33,2'si doğal gaz santrallerinden sağlanırken, ithal kömür santralleri yüzde 23,1 ile ikinci sırada yer aldı. Linyit santralleri ise üretimin yüzde 11,6'sını karşıladı. Türkiye, 18 Aralık'ta 16 bin 32 megavatsaat elektrik ihracatı gerçekleştirirken, ithalat miktarı ise 657 megavatsaat olarak gerçekleşti.

Füzyon enerjisi ilk kez bu kadar yakın

*Çalışmalar kamudan özel sektöre
kayıyor*

Geoffrey Carr Bilim-teknoloji baş editörü,
The Economist

BU YILKI iki gelişmeyle birlikte nükleer füzyondan ucuz ve yüksek miktarda enerji üretmek için süregelen arayışlar kamudan özel sektöre doğru kayacak. İlki 2025 sonuna doğru özel bir firma tarafından hizmete alınacak olan SPARC adlı makine. SPARC yaklaşık 140 megawatt enerji üretimiyle kamu ve özel sektörde bugüne kadar ticari sayılabilecek ölçekte faaliyet gösteren ilk füzyon reaktörü olacak. İkincisi ise hükümetler arası füzyon işbirliğinin amiral gemisi olarak görülen ve 2025'te hazır olması planlanan ITER'in hizmete girmesi olacak. Temmuz ayında yapılan açıklamayla tarih ertelendi.

SPARC Massachusetts'te, MIT'nin içinden çıkan Commonwealth Fusion firması tarafından geliştiriliyor. Tasarım açısından bir nevi tokamak, yani plazma tutucu sistem olduğu söylenebilir. Makine yakıtı hapseden ve ısıtan güçlü elektromıknatıslarla çevrili halka biçimli bir reaksiyon kabına sahip. Yakıt ise döteryum ve trityum isimli iki egzotik hidrojen izotopunun plazması. Bu iki plazma uygun biçimde ısıtılıp hapsedildiğinde füzyon tepkimesine girerek helyum, nötronlar ve bol miktarda enerji açığa çıkarıyor.

ITER'de bir tokamak ve 500 megawatt enerji üretmesi amaçlanıyor. Ancak düzeneğin Fransa'da üretimi için işbirliği yapan 35 ülke maalesef ITER'i 2025'e yetiştiremeyecek. Aslında proje takviminin dokuz yıl gerisindedir. Hatta bu bile tam doğru değil. Commonwealth Fusion 2026 yılı başlarında "q>1" noktasına, yani bir reaktörün sarf ettiği kadar enerji ürettiği aşamaya ulaşmayı umuyor. ITER'in yeni takviminde bunun için 2039 tarihi belirlendi.

SPARC gerçekten çalışır ve Commonwealth'in 2030'ların başı için planladığı tam kapasiteli enerji santralinin kurulmasına yetecek veriyi sağlarsa muhtemelen ITER'in sonunu getirmiş olacak. Commonwealth için işler planlandığı gibi gitmese bile füzyon denemeleri yapan başka özel girişimler var.

Füzyon Sektörü Topluluğu'nun (FIA) son tahminine göre füzyon hedefleyen 40'tan fazla firma 7.1 milyar dolar yatırım aldı. Aralarında 200 milyon doları aşkın finansman almış birçok firma mevcut.

Bunlardan bazıları, şu ana kadar füzyon araştırmalarının test edilip onaylanmış şablonu kabul edilen tokamak tasarımından daha egzotik yaklaşımlar benimsiyor. Kanadalı General Fusion döteryum-trityum plazmasını sıvı-metal oyuklarda sıkıştırıp ısıtmayı planlıyor. Sıkıştırılan metalin katı halde kaldığı bir test reaktörünün 2025'te çalışmaya başlaması bekleniyor. Washington eyaletindeki Helion ise döteryum ile alışılmadık bir helyum izotopu karışımından oluşan farklı bir yakıt öneriyor. Şirketin son test ortamı Polaris de 2025'te çalışmaya başlayacak gibi. Yine Washington eyaletinde bulunan Zap Energy ise bir zamanlar demode görülen "Z sıkıştırması" yaklaşımını yeniden ele alıyor. Çin'in Hebei eyaletinden ENN şirketi hidrojen ile bor kullanarak füzyonu hedefliyor. Kısacası Commonwealth Fusion başarısız olsa bile sırada bekleyen birçok start-up mevcut. ●